

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Atte Nummila

Kestävä kehitys suur tapahtumien järjestämisessä Suomessa

Tekniikan ja innovaatiojohtamisen akateeminen yksikkö
Kauppatieteiden kandidaatti
Tuotantotalous

Vaasa 2025

VAASAN YLIOPISTO**Tekniikan ja innovaatiojohtamisen akateeminen yksikkö**

Tekijä:	Atte Nummila		
Tutkielman nimi:	Kestävä kehitys suur tapahtumien järjestämisessä Suomessa		
Tutkinto:	Kauppatieteiden kandidaatti		
Oppiaine:	Tuotantotalous		
Työn ohjaaja:	Tauno Kekäle		
Valmistumisvuosi:	2025	Sivumäärä:	34

TIIVISTELMÄ:

Tämän tutkielman tavoitteena on tarkastella kestävän kehityksen toteutumista suur tapahtumien järjestämisessä Suomessa. Aihe on ajankohtainen, sillä tapahtumateollisuus on merkittävä taloudellinen ja sosiaalinen toimiala, mutta sen ympäristövaikutukset – erityisesti liikkuminen ja kulutus – ovat huomattavia. Teoreettinen viitekehys rakentuu YK:n Agenda 2030 -ohjelman, ympäristöministeriön määritelmien sekä ISO 20121:2024-standardin pohjalle, jotka yhdessä muodostavat kestävän tapahtumatuotannon periaatteet.

Tutkimus on toteutettu kirjallisuuskatsauksena, jossa on hyödynnetty kansainvälistä tutkimuskirjallisuutta, viranomaislähteitä ja kotimaisia esimerkkejä. Aineisto on analysoitu temaattisesti kolmen kestävyden ulottuvuuden – ekologisen, taloudellisen ja sosiaalisen – näkökulmasta. Eri tyistä huomiota kiinnitetään hiilijalanjäljen laskentakäytäntöihin, ruokapolitiikan ohjauskeinoihin ja saavutettavuuden integrointiin johtamisjärjestelmiin.

Tulosten perusteella suurimmat ilmastovaikutukset liittyvät yleisön liikkumiseen ja ruokatarjontaan. Näiden hallinta edellyttää läpinäkyviä rajoituksia, mittareita ja sidosryhmäyhteistyötä. Taloudellisen kestävyden osalta havaitaan, että investoinnit energiatehokkuuteen ja älykkäisiin ratkaisuihin tukevat pitkän aikavälin kannattavuutta. Sosiaalisen kestävyden näkökulmasta saavutettavuus ja vuorovaikutus paikallisyhteisön kanssa ovat keskeisiä hyväksyttävyyden edellytyksiä.

Johtopäätöksenä esitetään kolme suositusta: (1) yleisöliikkumisen systemaattinen sisällyttäminen hiilijalanjäljen laskentaan, (2) kasvipainotteisen ruokapolitiikan vaikutusarviointi ja kumppanuusdialogi sekä (3) saavutettavuussuunnitelman integrointi ISO 20121 -johtamisjärjestelmään. Näiden toimenpiteiden avulla voidaan samanaikaisesti vähentää ympäristökuormaa, vahvistaa taloudellista resilienssiä ja lisätä sosiaalista hyväksyttävyyttä.

AVAINSANAT: (Kestävä kehitys, tapahtuma-ala, ISO 20121, Ekologinen kestävyys, Taloudellinen kestävyys, Sosiaalinen kestävyys, Tapahtumateollisuus).

Sisällys

1	Johdanto	4
1.1	Tutkielman tavoite	4
1.2	Menetelmät ja aineisto	5
1.3	Tutkielman rakenne	5
2	Kestävä kehitys	7
2.1	Ekologinen kestävyys	7
2.2	Taloudellinen kestävyys	8
2.3	Sosiaalinen ja kulttuurillinen kestävyys	9
2.4	2030 Agenda	9
2.5	Kestävä kehitys Suomessa	12
3	Ilmastonmuutos	16
3.1	Euroopan Unioni	16
3.2	Tavoitteet	17
3.3	Toimenpiteet	17
4	Kestävä kehitys tapahtumissa	19
4.1	Ympäristövaikutukset ja vastuulliset ratkaisut	19
4.2	Taloudellinen kestävyys	20
4.3	Sosiaalinen vaikuttavuus, yhteisöllisyys ja saavutettavuus	21
5	Kestävän kehityksen toteutuminen tapahtumissa Suomessa	23
5.1	Ympäristöllinen vaikutus	23
5.2	Taloudellinen vaikutus	24
5.3	Sosiaaliset- ja kulttuuriset vaikutukset	25
6	Yhteenveto ja johtopäätökset	27
	Lähteet	30

1 Johdanto

Kestävä kehitys on noussut keskeiseksi teemaksi yritysten ja organisaatioiden toiminnassa viime vuosikymmeninä. Yritykset eivät voi enää sivuuttaa kestävän kehityksen periaatteita, sillä ne vaikuttavat kilpailukykyyn, sidosryhmien odotuksiin ja lainsäädännön vaatimuksiin (Salmenranta, 2020). Kestävän kehityksen merkitystä korostavat sekä kuluttajien kasvava tietoisuus että kansainväliset ja kansalliset strategiat, jotka ohjaavat toimintaa kohti ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäviä ratkaisuja (Opetushallitus, n.d.; Ympäristöministeriö, 2023).

Tapahtuma-ala on erityisen altis kestävän kehityksen vaatimuksille, sillä tapahtumat koaavat yhteen suuria ihmisjoukkoja ja kuluttavat merkittävästi resursseja. Suurtapahtumat voivat aiheuttaa huomattavia ympäristövaikutuksia, kuten kasvihuonekaasupäästöjä, jätteiden syntyä ja energiankulutusta, mutta niillä on myös sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia paikallisyhteisöihin (Holmes ja muut, 2015). Näiden vaikutusten hallinta edellyttää kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa kestävän kehityksen periaatteet integroidaan tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen.

1.1 Tutkielman tavoite

Tutkielman tavoitteena on tarkastella kestävän kehityksen käsitettä ja sen osa-alueita, analysoida, miten kestävyys voidaan huomioida tapahtumien järjestämisessä, sekä arvioida, millä tavoin kestävä kehitys toteutuu suomalaisessa tapahtumakentässä ja miten sen toteutumista mitataan. Työ perustuu kirjallisuuskatsaukseen, jossa hyödynnetään kansainvälisiä ja kansallisia lähteitä, alan tutkimuskirjallisuutta sekä suomalaisia käytännön esimerkkejä.

Tutkimuskysymykset ovat seuraavat:

- Mitä kestävä kehitys ja sen osa-alueet ovat?
- Kuinka kestävä kehitys voitaisiin paremmin huomioida tapahtumien järjestämisessä?

- Miten kestävä kehitys tällä hetkellä toteutuu tapahtuma-alalla ja kuinka sen toteutumista mitataan?

1.2 Menetelmät ja aineisto

Tutkimus toteutettiin kirjallisuuskatsauksena, jonka tavoitteena oli analysoida kestävä kehityksen toteutumista tapahtuma-alalla ekologisesta, taloudellisesta ja sosiaalisesta näkökulmasta. Aineisto koostui vertaisarvioituista tieteellisistä artikkeleista (esim. Holmes ja muut, 2015; Pernecky, 2015; Brescia-Zapata, 2023), kansainvälisistä ja kansallisista strategiadokumenteista (United Nations, 2015; Valtioneuvoston kanslia, 2022; Ympäristöministeriö, 2023, 2025) sekä alan standardeista (ISO, 2024; BSI, 2024). Lisäksi tarkasteluun sisällytettiin Euroopan komission ohjeistuksia (European Commission, 2024a, 2024b) ja kotimaisia esimerkkejä, kuten uutisartikkeleita ja tapahtumajärjestäjien tiedotteita (Yle, 2013, 2022, 2024a, 2024b; MTV Uutiset, 2015; Provinssi, 2024).

Lähteet haettiin tieteellisistä tietokannoista (esim. Google Scholar) ja virallisilta verkkosivuilta käyttäen hakusanoja, kuten ”sustainable events”, ISO 20121, kestävä kehitys tapahtumissa ja Agenda 2030. Aineisto analysoitiin temaattisesti kolmen kestävyuden ulottuvuuden mukaisesti, mikä mahdollisti kokonaisvaltaisen tarkastelun ja johtopäätösten muodostamisen.

1.3 Tutkielman rakenne

Luvussa 2 käsitellään kestävä kehityksen käsitettä ja sen eri osa-alueita sekä kansainvälisiä ja kansallisia strategioita, kuten YK:n Agenda 2030 ja Suomen kestävä kehityksen toimikunnan strategiaa. Luvussa 3 tarkastellaan ilmastonmuutosta ja siihen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä Euroopan unionin ja Suomen näkökulmasta. Luvussa 4 analysoidaan tapahtuma-alan kestävä kehityksen käytäntöjä kansainvälisen tutkimuskirjallisuuden pohjalta. Luvussa 5 tarkastellaan, miten kestävä kehitys toteutuu suomalaisissa

tapahtumissa ympäristöllisestä, taloudellisesta ja sosiaalisesta näkökulmasta. Luku 6 ko-
koa yhteen keskeiset havainnot, vastaa tutkimuskysymyksiin ja esittää johtopäätökset
sekä jatkotutkimusehdotukset.

2 Kestävä kehitys

Globaalisti, alueellisesti ja paikallisesti tapahtuvaa ohjattua sekä jatkuvaa yhteiskunnallista muutosta kutsutaan kestäväksi kehitykseksi, jonka tavoitteena on ylläpitää ja suojata laadukkaat elämisen mahdollisuudet tulevaisuudessa (Ympäristöministeriö, 2023). Jotta tavoitteeseen päästää, tulee ottaa tasavertaisesti huomioon ympäristö, ihminen ja talous niin päätöksenteossa kuin toiminnassa. Kestävä kehitys on jatkuva muutosprosessi, jossa tasapainossa nykyhetken ja tulevaisuuden kanssa ovat instituutioiden muutos, investointien ohjaus, resurssien käyttö sekä teknisen kehityksen suunta (Salmenranta, 2020, s. 5). Kestävässä kehityksessä tulee ottaa huomioon moni asia, jotta kaikkia hyödyttävä symbioosi löytyy.

Ympäristöministeriön mukaan (2023) ensimmäisen kerran ajatus kestävästä tulevaisuudesta ja kestävästä kehityksestä julkaistiin Yhdistyneiden kansakuntien Brundtlandin komissiossa 1987. Vuorovaikutteisesti edennyt prosessi käynnistyi komission julkaisun pohjalta ja on laajentunut valtioiden, kuntien sekä kansainvälisten toimijoiden keskuudessa. Tämän myötä kestävä kehityksen politiikka on vähitellen muotoutunut yhä kattavammaksi ja monipuolisemmaksi kokonaisuudeksi eri tahojen yhteistyön kautta (Ympäristöministeriö, 2023). Brundtlandin komission julkaisu johti kansainvälisiin ympäristösopimuksiin, joiden tavoitteena on kansainvälisten sopimusten kautta ilmastonmuutoksen hidastaminen ja kestävä kehityksen vahvistaminen (Vartiainen, 2022).

2.1 Ekologinen kestävyys

Ympäristön monimuotoisuuden säilyttäminen ja ekosysteemien tasapainoinen toiminta ovat kestävä kehityksen perusta. Samalla ihmisen taloudellisen ja materiaalisen toiminnan täytyy sopeutua luonnon kantokykyyn pitkällä aikavälillä. Kansallisten toimenpiteiden lisäksi kansainvälinen yhteistyö on ratkaisevassa asemassa pyrittäessä kohti ekologista kestävyttä. (Ympäristöministeriö, 2023)

Ekologisen kestävyuden näkökulmasta tärkeää on varovaisuusperiaatteen noudattaminen. Käytännössä nämä periaatteet näkyvät tapahtumissa esimerkiksi lupaehtoina, joissa edellytetään melutason hallintaa ja jätehuollon järjestämistä. Järjestäjän vastuulla on varmistaa, että ympäristöhaittojen kustannukset, kuten jätteiden käsittely tai melun torjunta, kohdistuvat aiheuttajalle eikä yhteiskunnalle. Tämä tukee ennakoivaa riskienhallintaa ja vähentää ympäristökuormitusta tapahtuman elinkaaren aikana (Ympäristöministeriö, 2023).

Päätöksenteon tueksi on arvioitava mahdolliset riskit, haitat ja taloudelliset vaikutukset etukäteen. Lisäksi keskeisiä periaatteita ovat ennakoivat toimet haittojen syntymisen ehkäisemiseksi sekä haittojen torjuminen suoraan niiden lähteillä. Myös aiheutuneiden haittojen kustannusten maksaminen tulisi kohdistaa niiden synnyttämiseen osallisille tahoille (Ympäristöministeriö, 2023).

2.2 Taloudellinen kestävyys

Taloudellinen kestävyys tarkoittaa vakaata ja tasapainoista talouskasvua, joka ei nojaa pitkäaikaiseen velkaantumiseen tai luonnonvarojen kestäättömään hyödyntämiseen. Kestävä talous on edellytys keskeisten yhteiskunnallisten toimintojen turvaamiselle. Kun talouspolitiikka perustuu pitkäjänteisiin ja vastuullisiin valintoihin, se luo suotuisat olosuhteet kansallisen hyvinvoinnin edistämiseksi ja vahvistamiseksi (Ympäristöministeriö, 2023). Tämä johtaa siihen, että tapahtumatoimittajankin tehdessä pitkäjänteisiä valintoja, turvaa hän oman tapahtumansa sekä yrityksensä tulevaisuuden. Myös mainehaitta on mahdollinen riski, jos huono taloudenpito aiheuttaa esimerkiksi taloudellisista syistä peruutuksia tai tapahtumassa luvattujen toimintojen puuttumista.

Kestäväällä pohjalla oleva talous helpottaa myös tulevaisuuden haasteiden, kuten ikääntyvän väestön kasvavien sosiaaliturva- ja terveydenhuoltomenojen, kohtaamista. Talouden vakaus muodostaa pohjan sosiaaliselle kestävyydelle. Sosiaaliset tukimekanismit

puolestaan voivat osaltaan lieventää niitä vaikeuksia, joita talouden globaalit ja nopeasti muuttuvat rakenteet voivat aiheuttaa. (Ympäristöministeriö, 2023)

2.3 Sosiaalinen ja kulttuurillinen kestävyys

Sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyiden ytimessä on varmistaa, että hyvinvoinnin perusta säilyy ja siirtyy sukupolvelta toiselle. Väestönkasvu, köyhyys, ruokaturva, terveydenhuollon saatavuus, sukupuolten tasa-arvo ja koulutuksen järjestäminen ovat merkittäviä haasteita sosiaalisessa kestävyiden edistämässä. Näillä tekijöillä on myös huomattava vaikutus ekologiseen ja taloudelliseen kestävyteen. Näihin ongelmiin vastaaminen edellyttää sekä valtioiden että kansainvälisen yhteisön laajamittaista yhteistyötä ja pitkäjänteisiä toimenpiteitä. (Ympäristöministeriö, 2023)

Kestävän kehityksen onnistuminen riippuu siitä, kuinka taloudelliset ja yhteiskunnalliset prosessit tukevat kansalaisten hyvinvointia. Perushyvinvoinnin turvaaminen on keskeinen tekijä ekologisten tavoitteiden saavuttamisessa ja niiden yhteiskunnallisessa hyväksynnässä. (Ympäristöministeriö, 2023)

Tapahtumakontekstissa sosiaalinen kestävyys tarkoittaa myös saavutettavuuden varmistamista ja turvallisemman tilan periaatteiden noudattamista. Tämä voi sisältää esteettömät kulkuväylät, selkeät opasteet, saavutettavan viestinnän sekä käytännöt, jotka ehkäisevät syrjintää ja häirintää. ISO 20121:2024-standardi korostaa näitä sosiaalisia ulottuvuuksia osana kokonaisvaltaista johtamisjärjestelmää, mikä vahvistaa tapahtumien hyväksyttävyyttä ja inklusiivisuutta (ISO, 2024).

2.4 2030 Agenda

Agenda 2030 on vuonna 2015 hyväksytty kansainvälinen kehittämisohjelma, jonka tavoitteena on yhdistää sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristölliset näkökulmat kestävä-

kehityksen edistämiseksi. Sen taustalla oleva ajatus korostaa, että köyhyyden poistaminen, ekologisten järjestelmien suojeleminen ja inhimillisen kehityksen edistäminen ovat erottamattomasti yhteydessä toisiinsa. Ohjelman ydinelementteinä toimivat 17 kestävän kehityksen tavoitetta, joiden toteutumisen varmistamiseksi luotiin 169 saavutusta, jotka ovat integroituvia ja jakamattomia. Tämä monitahoinen rakenne heijastaa globaalien kehityksen kestävyysmonitoimitteluun ja tavoitteiden integroivista, toisiaan täydentävää luonnetta (United Nations, 2015).

Agenda 2030:n sisältöä voidaan jäsentää viiteen keskeiseen teemaan: ihmiset, planeetta, vauraus, rauha ja kumppanuus. Näiden teemojen avulla ohjelma pyrkii edistämään inhimillistä hyvinvointia, suojelemaan maapallon luonnonvaroja ja vahvistamaan kansainvälistä yhteistyötä. Erityisesti "Leave no one behind" -periaate, eli heikoimmassa asemassa olevien korostettu huomioiminen, nousee esiin ohjenuorana kaikissa tavoitteissa, mikä alleviivaa sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvon merkitystä globaalissa kehitystyössä. Lisäksi tavoitteiden saavuttamista seurataan yli 200 kehitysindikaattorin avulla, mikä mahdollistaa sekä määrällisen että laadullisen arvioinnin toimenpiteiden vaikuttavuudesta (United Nations, 2015).

Kuvio 1. Yhdistyneiden kansakuntien 2030 Agendan 17 tavoitetta (Ulkoministeriö, 2015).

Vaikka Agenda 2030 tarjoaa laaja-alaisen ja visioivan kehymallin globaalille kehitykselle, sen käytännön toteutukseen liittyy useita haasteita. Kansallisten strategioiden ja prioriteettien erilaisuus, resurssipula sekä poliittiset ja taloudelliset intressiristiriidat vaikeuttavat yhtenäisten toimenpiteiden jalkauttamista. YK:n kehitysohjelman (UNDP) keskustelupaperissa, jossa arvioidaan vuoden 2021 Voluntary Local Reviews -raportteja (UNDP, 2023), todetaan, että paikallishallinnoilta puuttuvat yhtenäiset ohjeistukset VLR-raporttien laatimiseen, sillä useat kansainväliset toimijat, kuten UNDESA, UN-Habitat ja UCLG, ovat julkaisseet toisistaan poikkeavia ohjeita. Tämä ohjeistuksen hajanaisuus aiheuttaa sekaannusta uusien raporttien valmistelussa sekä vaikeuttaa niiden keskinäistä vertailukelpoisuutta, mikä puolestaan heikentää Agenda 2030:n jalkauttamisen systemaattisuutta paikallistasolla.

Ongelmana on myös, että paikallisilla toimijoilla on usein rajalliset resurssit ja instituutiolliset keinot kerätä eriteltyä sekä ajantasaista dataa. Tietojen keruu- ja seurantaongelmien vuoksi edistymisen systemaattinen arviointi on haastavaa, mikä rajoittaa selvyyttä siitä, kuinka hyvin kestävän kehityksen tavoitteisiin päästään ja kuinka tehokkaasti ne integroidaan paikallisessa päätöksenteossa (YK :n kehitysohjelma, 2023, s. 6).

Vaikka suuri osa VLR-raporteista mainitsee "Leave no one behind"-periaatteen, analyysi osoittaa, että vain noin 42 % raporteista esittää konkreettisia strategioita tämän periaatteen toteuttamiseksi. Lisäksi käsitteen määritelmä jää usein epämääräiseksi, mikä vaikeuttaa tarkkojen toimenpiteiden suunnittelua ja resurssien kohdentamista niille ryhmille, jotka jäävät kehityksen ulkopuolelle (YK :n kehitysohjelma, 2023, s. 8).

Ongelmana on myös, että Yhdistyneiden kansakuntien VLR-raporttien julkaisu tapahtuu useilla eri alustoilla, kuten UNDESA:n, UN-Habitat:n, GOLD:n, IGES:n ja Local 2030:n. Tämä julkaisualustojen pirstaloituminen synnyttää hajanaisuutta ja vaikeuttaa yhtenäisen arkistoidun kokonaisuuden muodostamista. Tämän seurauksena raporttien löytyvyys ja systemaattinen analyysi vaikeutuvat, mikä puolestaan haittaa mahdollisuuksia hyödyntää VLR-raporteissa esitettyä empiiristä tietoa kestävän kehityksen mittaamisen ja jalkauttamisen tukena (YK :n kehitysohjelma, 2023, s. 7).

2.5 Kestävä kehitys Suomessa

Kestävän kehityksen käsite on Suomessa muotoutunut ja syventynyt vuosien varrella useiden vaiheiden kautta. Ensimmäinen merkittävä määritelmä esitettiin vuonna 1987 Gro Harlem Brundtlandin toimesta. Hänen mukaansa kestävä kehitys tarkoittaa kehitystä, joka vastaa nykyhetken tarpeisiin vaarantamatta tulevien sukupolvien mahdollisuuksia tyydyttää omat tarpeensa. Tämä määritelmä toimi pohjana myös Suomen ympäristö- ja kehitystoimikunnan mietinnölle sekä hallituksen selonteolle eduskunnalle vuonna 1990.

Seuraava askel otettiin 1990-luvun puolivälissä, kun Suomen kestävän kehityksen toimikunta, professori Pentti Malaskan johdolla, laati uudenlaisen näkemyksen. Tässä korostettiin kestävästä kehitystä jatkuvana ja ohjattuna yhteiskunnallisena muutoksena, jonka tavoitteena on turvata hyvät elinolosuhteet sekä nykyisille että tuleville sukupolville. Tärkeiksi ulottuvuuksiksi nostettiin ympäristöllinen, taloudellinen ja kulttuurinen kestävyys,

ja erityisesti painotettiin talouden alistamista ekologiselle kestäväälle kehitykselle. Ihmisen henkinen kasvu ja eettinen kehitys nähtiin myös keskeisinä osina tätä lähestymistapaa.

1990-luvun lopulta alkaen kestäväää kehitystä on alettu tarkastella pääomakäsitteiden kautta. Maailmanpankin pääjohtaja Ismail Serageldin muotoili ajatuksen niin, että kestävään kehityksen ytimessä on tuleville sukupolville jätettävien mahdollisuuksien säilyttäminen – tai jopa lisääminen. Näitä mahdollisuuksia voidaan mitata neljän pääomalajin avulla: inhimillinen pääoma (kuten osaaminen ja tutkimus), fyysinen pääoma (esimerkiksi infrastruktuuri), sosiaalinen pääoma (luottamus, hallinto ja verkostot) sekä luontopääoma (luonnonvarat). Suomessa tätä lähestymistapaa on kehittänyt erityisesti Valtion taloudellinen tutkimuslaitos.

Suomen kestävään kehityksen toimikunnan strategia vuosille 2022–2030 korostaa kestävään kehityksen periaatteiden integrointia politiikkaan, talouteen ja yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Strategian keskiössä on yhteiskunnallisen ja taloudellisen muutoksen ohjaaminen siten, että ekologinen kestävyys säilyy ensisijaisena tavoitteena (Suomen kestävään kehityksen toimikunta, 2022).

Kuvio 2. Kestävän kehityksen toimikunnan strategia 2022–2030 (Valtion kanslia, 2022).

Strategiassa tunnistetaan kestävän kehityksen keskeiset haasteet ja esitetään toimenpiteitä niiden ratkaisemiseksi. Erityisesti korostetaan inhimillisen ja sosiaalisen pääoman vahvistamista, sillä yhteiskunnan kyky sopeutua muuttuviin olosuhteisiin riippuu kansalaisten osaamisesta ja osallistumisesta. Samalla strategia painottaa fyysisen infrastruktuurin kehittämistä niin, ettei luontopääoma heikkene, vaan säilyy tuottamassa ekosysteemipalveluja myös tuleville sukupolville (Suomen kestävän kehityksen toimikunta, 2022).

Lisäksi strategia sisältää konkreettisia mittareita ja tavoitteita, joiden avulla seurataan kestävän kehityksen edistymistä. Mittarit kattavat muun muassa hiilidioksidipäästöjen

vähentämisen, resurssien käytön tehostamisen sekä ympäristöystävällisten innovaatioiden edistämisen (Suomen kestävän kehityksen toimikunta, 2022).

Suomessa kestävän kehityksen työtä koordinoi valtioneuvoston kanslian alaisuudessa toimiva kestävän kehityksen toimikunta, joka vastaa strategian toimeenpanosta ja seurannasta. Strategian tavoitteena on varmistaa, että Suomen kehitys on linjassa YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden kanssa ja että tulevat sukupolvet voivat hyödyntää kestävää yhteiskuntarakennetta (Suomen kestävän kehityksen toimikunta, 2022).

3 Ilmastonmuutos

Ilmastonmuutos on yksi merkittävimmistä globaaleista ilmiöistä, joka haastaa ekologisen kestävyuden periaatteet. Suomi, teollisuusmaana, on energiankulutukseltaan intensiivinen valtio, mikä korostaa sen roolia ilmastonmuutoksen torjunnassa (Sitra, 2020). Hiili-neutraaliuden saavuttaminen edellyttää laaja-alaisia rakenteellisia muutoksia, jotka vaikuttavat niin teollisuuteen, liikenteeseen kuin yksilöiden kulutustottumuksiin (Sitra, 2020). Tapahtumat vaikuttavat monella tavalla ilmastonmuutokseen niin suoraan kuin välillisesti ja on kiinni järjestäjän toimenpiteistä, kuinka iso kokonaisuus vaikutus on.

3.1 Euroopan Unioni

Euroopan Unionin ilmastopolitiikka ohjaa sekä EU-alueen yhteisiä että jäsenmaiden kansallisia toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi (Ympäristöministeriö, 2025). EU:n ilmastopolitiikka perustuu YK:n ilmastopöytäkirjaan ja Pariisin ilmastopöytäkirjaan, jotka määrittävät päästövähennystavoitteet ja ohjaavat kestävä kehityksen mukaisia toimenpiteitä. Lisäksi EU:n vihreän kehityksen ohjelma (Green Deal) pyrkii edistämään ilmastotoimia eri sektoreilla, kuten energiantuotannossa, maataloudessa ja liikenteessä (Ympäristöministeriö, 2025).

Euroopan unionin ilmastopolitiikkaa täydentävät uudet linjaukset, kuten EU:n ilmastolaki ja vuoden 2040 päästövähennystavoitteet, jotka ohjaavat jäsenmaita kohti hiilineutraaliutta. Komission mukaan tavoitteiden saavuttaminen edellyttää nopeutettuja investointeja uusiutuvaan energiaan, energiatehokkuuteen ja kiertotalouteen sekä vahvempaa seuranta ja raportointia jäsenvaltioilta. Näillä toimilla pyritään varmistamaan, että EU:n Green Deal -ohjelma toteutuu käytännössä ja tukee Pariisin sopimuksen mukaisia sitoumuksia (European Commission, 2024a; Ympäristöministeriö, 2025).

3.2 Tavoitteet

Suomi on asettanut kunnianhimoisen tavoitteen saavuttaa hiilineutraaliuden vuoteen 2035 mennessä ja sen jälkeisen hiilinegatiivisuuden (Sitra, 2020). Tämä edellyttää merkittäviä päästövähennyksiä kaikilla yhteiskunnan sektoreilla. Onnistuneeseen muutokseen tarvitaan laaja-alainen yhteistyö, jossa valtio, kunnat, kaupungit, kansalaiset ja yritykset toimivat yhdessä kohti kestävästä tulevaisuudesta (Sitra, 2020). Keskeistä on myös innovaatioiden ja teknologisten ratkaisujen hyödyntäminen, kuten hiilidioksidin talteenotto ja varastointi sekä uusiutuvan energian laajamittainen käyttöönotto (Sitra, 2020).

3.3 Toimenpiteet

Ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja siihen sopeutumiseksi on toteutettava monitasoisia toimenpiteitä, jotka perustuvat tieteelliseen tutkimukseen ja kansainvälisiin sopimuksiin. Keskeisiä toimia ovat fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen, uusiutuvan energian edistäminen sekä hiilinielujen vahvistaminen metsien ja maaperän avulla (Ilmasto-opas, 2025). Lisäksi tarvitaan rakenteellisia muutoksia teollisuudessa ja liikenteessä, joissa päästöjen vähentäminen on mahdollista teknologisten innovaatioiden ja sääntelyllä avulla (Ympäristöministeriö, 2025).

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen haasteena on epävarmuus sen vaikutusten kohdentumisesta ja voimakkuudesta. Ilmastomallien avulla voidaan kuitenkin arvioida tulevia muutoksia ja niiden vaikutuksia eri alueilla. Esimerkiksi Ilmatieteen laitoksen ACCLIM-hankkeessa on kartoitettu Suomen ilmastonmuutoksen skenaarioita, joiden perusteella voidaan suunnitella tarvittavia sopeutumistoimia (Ilmasto-opas, 2025).

Rakenteellisten muutosten lisäksi ilmastonmuutoksen hillintä vaatii myös kulutustottumusten muutosta. Esimerkiksi energiatehokkuuden parantaminen rakennuksissa, kestävä kaupunkisuunnittelu ja vähäpäästöisten liikennemuotojen suosiminen ovat keskei-

siä keinoja päästöjen vähentämiseksi. Lisäksi ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen voivat olla ristiriidassa keskenään, kuten kaupunkirakenteen tiivistäminen, joka vähentää liikenteen päästöjä mutta samalla lisää tulvariskiä (Ilmasto-opas, 2025).

Tapahtumat voivat toimia ilmastoratkaisujen edelläkävijöinä, kun ne integroivat vähähii-lisiä käytäntöjä koko tuotantoketjuun. Tämä tarkoittaa esimerkiksi energiatehokkuutta, uusiutuvan energian käyttöä ja logistiikan optimointia. Lisäksi tapahtumat tarjoavat näkyvän alustan ilmastoviestinnälle, mikä voi lisätä yleisön tietoisuutta ja ohjata käyttäytymistä kohti kestävämpiä valintoja (Sitra, 2020).

Kiertotalouden periaatteiden soveltaminen tapahtumissa – kuten uudelleenkäytettävät rakenteet, vuokrausratkaisut ja materiaalien kierrätys – vähentää merkittävästi ympäristökuormaa. Systemaattisten muutosten nopeuttaminen edellyttää kuitenkin yhteistyötä viranomaisten, yritysten ja tapahtumajärjestäjien välillä sekä kannustimia, jotka tukevat kestävien ratkaisujen käyttöönottoa. Kuluttajien kestävien valintojen tukeminen, esimerkiksi hinnoittelumalleilla ja viestinnällä, sekä vaikutusten seuranta ja raportointi ovat keskeisiä uskottavan ilmastotyön varmistamisessa (European Commission, 2024a; Ilmasto-opas, 2025).

4 Kestävä kehitys tapahtumissa

Tapahtuma-alan kestävän kehityksen tutkimus on kokenut merkittävää kehitystä 2000-luvun alusta lähtien. Alkuvaiheessa painopiste oli ensisijaisesti tapahtumien ympäristövaikutuksissa: tutkijat analysoivat esimerkiksi energiatehokkuutta, päästölaskentaa, jätehuoltoa ja melunhallintaa erityisesti suurten kansainvälisten ja mega-tapahtumien yhteydessä. Näissä tutkimuksissa ympäristölliset mittarit ja konkreettiset toimenpiteet muodostivat lähtökohdan kestävän tapahtumajärjestämisen kehittämiseksi (Holmes ja muut, 2015, s. 42–59).

Myöhemmin tutkimus on laajentunut kattamaan myös taloudelliset ja sosiaaliset kestävyden ulottuvuudet. Kestävän kehityksen implementointia on alettu tarkastella kokonaisvaltaisena toimintamallina, joka yhdistää ympäristövastuun, taloudellisen tehokkuuden ja yhteisöllisyyden. Tähän kehitykseen ovat vaikuttaneet muun muassa tutkimukset, joissa painotuksena on ollut kestävän johtajuuden, innovaatioiden ja sidosryhmien aktiivisen osallistamisen rooli. Tieteellinen kirjallisuus on sittemmin osoittanut, että tapahtumien kestävyden haasteet ja mahdollisuudet ovat monitahoisia ja globaaleja, mikä on lisännyt aiheen tutkimuksen laajuutta ja monialaisuutta (Pernecky, 2015, s. 109–121). Luvussa 4 tarkastellaan viimeaikaista tutkimus tietoa tapahtuma-alan kestävän kehityksen osalta niin ympäristöllisessä, taloudellisessa kuin sosiaalisessa näkökulmassa. Tässä luvussa painotan vertaisarvioituja lähteitä (Holmes ja muut, 2015; Pernecky 2015) ja standardeja (ISO 20121:2024), täydennettynä EU-ohjeilla (2024).

4.1 Ympäristövaikutukset ja vastuulliset ratkaisut

Suur tapahtumien ympäristövastuullisuutta on tarkasteltu jo esituotantovaiheessa. Useat tutkimukset osoittavat, että tehokas energiankulutuksen suunnittelu, uusiutuvien energialähteiden hyödyntäminen sekä energiatehokkaiden laitteiden käyttö ovat keskei-

siä keinoja vähentää tapahtumien ympäristökuormitusta. Lisäksi reaaliaikaisten melumittausten ja edistyneiden jätteiden lajittelujärjestelmien käyttö tukee ympäristöystävällisten toimintatapojen implementointia (Holmes ja muut., 2015, s. 42–59).

Ennakoiva ympäristövastuullisuus suunnittelu sisältää myös lupaprosessien hallinnan ja päästölaskennan optimoinnin. Tutkimuksissa on nostettu esiin esimerkiksi modulaaristen ja ympäristöystävällisten tapahtumapaikkojen rakentaminen sekä ekologisten hankintaprosessien systematisointi. Tällaiset toimenpiteet varmistavat, että tapahtuman suunnitteluvaiheessa tehdyt päätökset tukevat kokonaisvaltaista ympäristönsuojelua ja resurssien tehokasta hallintaa (Holmes ja muut., 2015, s. 42–59).

Suomessa tehdyissä selvityksissä on todettu, että yleisön liikkuminen muodostaa suurimman osan tapahtumien hiilijalanjäljestä. Tämä korostaa tarvetta määritellä laskentarakajukset läpinäkyvästi: sisällytetäänkö yleisön matkat hiilijalanjälkilaskentaan vai ei. ISO 20121 -standardi suosittelee, että rajaukset ja menetelmät dokumentoidaan ja viestitään sidosryhmille avoimesti, jotta vertailtavuus ja uskottavuus säilyvät (Yle, 2022; ISO, 2024).

4.2 Taloudellinen kestävyys

Taloudellisen kestävyuden näkökulmasta on havaittu, että investoinnit energiatehokkaisiin ratkaisuihin ja ympäristöystävällisiin hankintamenetelmiin tuottavat pitkän aikavälin kustannussäästöjä. Digitaalimittareiden ja älykkäiden rakennusratkaisujen käyttöönotto mahdollistaa tarkan energiankulutuksen seurannan, mikä johtaa operatiivisten kustannusten pieneen vähentymiseen (Pernecky, 2015, s. 109–121).

Lisäksi esituotannon kehitysmallit, kuten strategiset yhteistyösopimukset paikallisten toimijoiden kanssa ja riskianalyysiin perustuvat investointistrategiat, ovat osoittautuneet ratkaiseviksi keinoiksi taloudellisten riskien hallinnassa. Näin tapahtumajärjestäjät pys-

tyvät integroimaan kustannustehokkaat teknologiat ja ekologiset periaatteet, mikä parantaa tapahtuman pitkän aikavälin taloudellista kannattavuutta (Pernecky, 2015, s. 109–121).

Kokonaisvaltaisen taloudellisen strategian saavuttaminen edellyttää kuitenkin myös dynaamista ja sopeutuvaa lähestymistapaa. Tällainen malli rakentuu jatkuvan vuoropuhelun ja systemaattisen palautteen keräämisen varaan, jolloin sidosryhmien aktiivinen osallistuminen mahdollistaa joustavan resurssienhallinnan. Tämä integroitu toimintamalli ei pelkästään tuo esiin välittömiä kustannussäästöjä ja tehokasta investointien kohdistamista, vaan myös ennakoii markkina- ja ympäristöolosuhteiden muutoksista aiheutuvat riskit, varmistaen näin pitkän aikavälin taloudellisen resilienssin ja kilpailukyvyn (Pernecky, 2015, s. 109–121).

Konkreettisenä esimerkkinä voidaan mainita älykkäiden energiaseurantajärjestelmien käyttöönotto tapahtumapaikoilla. Näiden avulla voidaan reaaliaikaisesti seurata sähkönkulutusta ja optimoida valaistusta ja jäähdytystä, mikä vähentää kustannuksia ja tukee ympäristövastuullisuutta. ISO 20121 ja BSI:n ohjeistus korostavat tällaisia teknologisia ratkaisuja osana kestäväen johtamisen prosessia (ISO, 2024; BSI, 2024).

4.3 Sosiaalinen vaikuttavuus, yhteisöllisyys ja saavutettavuus

Laaja-alaisena kestävyysvaikutuksena suur tapahtumat voivat tuottaa pysyvää sosiaalista, kulttuurista ja ympäristöllistä hyötyä. Osallistavat suunnitteluprosessit, joissa sidosryhmät otetaan mukaan alkuvaiheesta lähtien, edesauttavat tapahtumien sosiaalista hyväksyttävyyttä ja yhteisöllisyyden kehittymistä. Esimerkiksi saavutettavuusperiaatteiden ja universaalisuunnittelun integrointi tukevat monimuotoista osallistumista ja vahvistavat yhteisön sitoutumista. (Holmes ja muut., 2015, s. 60–73).

”Triple bottom line” -ajattelun mukaiset mallit, joissa yhdistyvät taloudelliset, ympäristölliset ja sosiaaliset näkökulmat, tarjoavat toimivia ratkaisuja pitkäkestoisen positiivisen

vaikutuksen saavuttamiseksi. Konkreettisina esimerkkeinä ovat co-creation-menetelmät, joissa paikalliset yhteisöt osallistuvat aktiivisesti tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen, sekä digitaalisten työkalujen hyödyntäminen esimerkiksi päästöjen seurannassa (Pernecky, 2015, s. 109–121).

Viimeaikainen tutkimus on tuonut esiin, että kestävyysstrategioissa on entistä tärkeämpää huomioida myös tapahtumien saavutettavuus. Brescia-Zapata (2023) on tutkimuksessaan osoittanut, miten kahden co-creation-workshopin tulokset tarjoavat konkreettisia suosituksia ja ohjeistuksia saavutettavuuden integroimiseksi osaksi kestävästä tapahtumajärjestämisestä. Tutkimuksessa ehdotetaan, että ISO 20121 -standardiin liitettävä saavutettavuussuunnitelma varmistaa, että tapahtumat palvelevat laajaa osallistujakuntaa ja tukevat niin sosiaalista kuin ympäristöllistäkin kestävyttä. Näin syntyy kokonaisvaltainen toimintamalli, jossa kaikkien sidosryhmien ääni ja tarpeet otetaan huomioon (Brescia-Zapata, 2023, s. 44–57).

Saavutettavuussuunnitelma voi sisältää konkreettisia elementtejä, kuten esteettömät kulkuväylät, selkeät ja monikieliset opasteet, saavutettavat palvelupisteet sekä digitaalisen informaation esteettömyyden. ISO 20121:2024 edellyttää, että nämä toimenpiteet dokumentoidaan ja niiden toteutumista seurataan osana johtamisjärjestelmää, mikä vahvistaa tapahtuman sosiaalista hyväksyttävyyttä ja inklusiivisuutta (ISO, 2024; Brescia-Zapata, 2023).

5 Kestävän kehityksen toteutuminen tapahtumissa Suomessa

Kestävän kehityksen toteuttaminen suomalaisissa tapahtumissa edellyttää samanai-kaista tarkastelua ympäristöllisten, taloudellisten sekä sosiaalisten ja kulttuuristen vaikutusten tasoilla, koska tapahtumien vaikutusketjut syntyvät juuri näiden ulottuvuuksien kytkennöistä ja vastavaikutuksista (Holmes ja muut., 2015; Pernecky & Lück, 2013). Suunta on viime vuosina ollut kehityksellinen, mutta toteuman arvioinnissa korostuvat edelleen mittauksen rajaukset, läpinäkyvä raportointi ja sidosryhmäyhteistyön laatu, mikä näkyy sekä kansallisissa keskusteluissa että yksittäisten festivaalien esimerkeissä (Yle, 2022; LAB Focus, 2024).

Viitekehystasolla ISO 20121 vuoden 2024 päivitys vahvistaa entisestään kokonaisvaltaisen johtamisen periaatteita ja tarkentaa sosiaalista jalanjälkeä, inklusiota ja saavutettavuutta koskevia odotuksia, mikä antaa suomalaisille toimijoille käytännöllisen prosessimallin vaikutusten systemaattiseen hallintaan (ISO, 2024; BSI, 2024).

5.1 Ympäristöllinen vaikutus

Kotimaiset selvitykset nostavat toistuvasti esiin yleisön ja tavarankuljetuksen keskeisenä päästöajurina, jolloin juuri tapahtumapaikalle saapumisen ja sieltä poistumisen ohjaus vaikuttaa ratkaisevasti kokonaisilmastovaikutukseen sekä siihen, mihin vähennystoimet kannattaa kohdentaa ensin (Yle, 2022; Holmes ja muut., 2015).

Päästöarvioinnin tasolla valinnat siitä, sisällytetäänkö yleisöliikkuminen tapahtuman hiihtijalanjäljen laskentaan vai ei, muuttavat tulosta olennaisesti ja vaikuttavat myös viestinnän uskottavuuteen ja priorisointiin, minkä vuoksi rajaus ja menetelmät on syytä avata sidosryhmille läpinäkyvästi (Yle, 2022; ISO, 2024).

Ruokatarjonta on noussut näkyväksi ohjauselementiksi: Provinssin vuonna 2024 käyttöön ottama kasvipohjaisia listoita suosiva myyntipaikkahinnoittelu lisäsi kasvis- ja vegaanivaihtoehtojen tarjontaa, vaikka synnytti samalla jännitteitä kumppanuusketjussa, mikä

korostaa etukäteisen vaikutusarvion ja sopimusdialogin merkitystä ympäristötavoitteiden yhteensovittamisessa (Yle, 2024a; Yle, 2024b). Provinssin helmikuussa 2024 julkaissu tiedote kumppanuuden jatkumisesta osoittaa, että avoin vuoropuhelu ja sopimusneuvottelut voivat lieventää alkuvaiheen jännitteitä ja tukea pitkäjänteistä yhteistyötä ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi (Provinssi, 2024).

Näistä havainnoista seuraa, että ympäristövastuun edistäminen Suomessa nojaa jatkossa ennen muuta matkaketjujen ohjaamiseen ja todennettaviin ruokavalintoihin, joita johdetaan ISO 20121:n mukaisilla tavoitteilla, mittareilla ja johdon katselmuksilla, sillä standardi edellyttää prosessimaista otetta koko tapahtumasyklin ajalle (ISO, 2024; BSI, 2024).

5.2 Taloudellinen vaikutus

Tapahtumat vahvistavat paikallistaloutta suorien kulutusvaikutusten ja välillisten kerrannaisvaikutusten kautta, ja niiden merkitys kansalliselle kilpailukyvyllä kytkeytyy myös kongressi- ja elämystalouden kehitykseen, mikä on dokumentoitu sekä valtakunnallisissa tilannekuvin että alueellisissa tarkasteluissa (LAB Focus, 2024; LAB Open, 2025).

Taloudellisen kestävyden ja ympäristövastuullisuuden yhteen kietoutuminen näkyy myös ruokalinjauksissa: Provinssin kannustinjärjestelmä osoitti, että ohjaus voi monipuolistaa tarjontaa, mutta äkillisesti toteutettuna se voi heikentää kumppaneiden kokemaa ennakoitavuutta, mikä voi puolestaan heijastua maineeseen ja investointihalukkuuteen, ellei vuoropuhelu ja vaikutusten arviointi ole etukäteen selkeytetty (Yle, 2024a; Yle, 2024b).

Vastuullisuusviestinnässä on lisäksi vältettävä viherpesun riski: ympäristöväitteiden on perustuttava todennettaviin tietoihin ja helposti tarkistettaviin määritelmiin, jotta kuluttajien päätöksenteko ja luottamus eivät vääristy ja jotta taloudelliset hyödyt eivät nojaa epäselviin lupauksiin (Kuluttajaliitto, 2022; Yle, 2022).

Näistä aineksista rakentuu johtopäätös, jonka mukaan taloudellinen kestävyys suomalaisissa tapahtumissa etenee parhaiten, kun vastuullisuutta käsitellään investointiohjelmana – energia-, jäte- ja logistiikkatoimien säästöpotentiaalia seurataan johdonmukaisesti ja raportoidaan ISO 20121 -viitekehyksen mukaisesti, jolloin myös rahoittajat ja kumppanit näkevät todennettavat kassavaikutukset (ISO, 2024; BSI, 2024).

5.3 Sosiaaliset- ja kulttuuriset vaikutukset

Sosiaalisen kestävyden kannalta tapahtumien hyväksyttävyyden paikallisyhteisössä rakentuu melun, liikenteen, turvallisuuden ja saavutettavuuden kaltaisten käytännön kysymysten ennakoivasta hallinnasta, eikä raja-arvojen alittaminen yksin riitä, jos koettu haitta jää käsittelemättä ja vuorovaikutus on ohut (Yle, 2013; MTV, 2015).

Tutkimus osoittaa samalla, että paikallistapahtumat lisäävät yhteisöllisyyttä ja kulttuurista elinvoimaa, kun vuorovaikutus kanavoidaan avoimeksi osallistumiseksi ja kun paikalliset toimijat kytetään mukaan suunnitteluun ja toteutukseen, mikä vahvistaa myös tapahtumien sosiaalista lisenssiä toimia (LAB Open, 2025; Pernecky & Lück, 2013).

Saavutettavuus on noussut keskeiseksi sosiaalisen kestävyden osa-alueeksi: tuore tutkimus esittää saavutettavuusohjeiden integrointia tapahtumastandardiin ja korostaa co-creation-menetelmiä, joiden avulla erilaiset käyttäjät ja sidosryhmät voivat tarkentaa vaatimuksia jo valmisteluvaiheessa, mikä tukee sekä osallisuutta että ympäristövastuuta (Brescia-Zapata, 2023; ISO, 2024). Näihin havaintoihin perustuen vaikuttavimmat parannukset Suomessa syntyvät, kun melu- ja liikennehallinnan suunnitelmat, saavutettavuusohjelma ja turvallisemman tilan periaatteet kirjataan osaksi tapahtuman johtamisjärjestelmää ja niiden toteutumista seurataan jälkikäteen dokumentoidulla palautesyklillä, jolloin tekninen vaatimustenmukaisuus kytkeytyy koettuun oikeudenmukaisuuteen ja kulttuuriseen hyväksyttävyyteen (ISO, 2024; Yle, 2013).

Suomessa melunhallintaan liittyvät kiistat, kuten Weekend Festivalin ja Helsingin kaupungin välinen tapaus, osoittavat, että oikeudellinen kehys ja lupaehtojen valvonta ovat keskeisiä sosiaalisen hyväksyttävyyden varmistamisessa. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut vahvistavat, että lupaehtoja voidaan tiukentaa, jos haitat ylittävät kohtuullisen tason (MTV Uutiset, 2015).

6 Yhteenveto ja johtopäätökset

Tämän työn tavoitteena oli tarkastella kestävän kehityksen käsitettä ja sen osa-alueita, arvioida, miten kestävyys voidaan huomioida tapahtumien järjestämisessä, sekä analysoida, millä tavoin kestävä kehitys toteutuu suomalaisessa tapahtumakentässä ja miten sen toteutumista mitataan. Työ perustui kirjallisuuskatsaukseen, jossa hyödynnettiin kansainvälisiä ja kansallisia lähteitä, alan tutkimuskirjallisuutta sekä suomalaisia käytännön esimerkkejä.

Ensimmäiseen tutkimuskysymykseen, mitä kestävä kehitys ja sen osa-alueet ovat, voidaan vastata siten, että kestävä kehitys on ohjattua ja jatkuvaa yhteiskunnallista muutosta, jonka tavoitteena on turvata hyvät elinolosuhteet nykyisille ja tuleville sukupolville luonnon kantokyvyn rajoissa (Opetushallitus, n.d.; Ympäristöministeriö, 2023). Se rakentuu ekologisesta, taloudellisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta ulottuvuudesta, joiden yhteensovittaminen on edellytys kokonaiskestävyydelle (Holmes ja muut., 2015; Pernecky & Lück, 2013). Kansainvälisesti YK:n Agenda 2030 ja sen 17 tavoitetta muodostavat keskeisen viitekehyksen (United Nations, 2015).

Toiseen tutkimuskysymykseen, kuinka kestävä kehitys voitaisiin paremmin huomioida tapahtumien järjestämisessä, vastaus löytyy prosessimaisesta johtamisesta ja standardien hyödyntämisestä. ISO 20121 -standardi tarjoaa rakenteen, jonka avulla tavoitteet, mittarit ja vastuut voidaan ankkuroida koko tapahtumasykliin (ISO, 2024; BSI, 2024). Käytännön tasolla tehokkaimmat toimet kohdistuvat suurimpiin päästöajureihin, kuten yleisön liikkumiseen ja ruokatarjontaan. Joukkoliikenteen ja kestävien matkaketjujen edistäminen sekä kasvipohjaisten ruokavaihtoehtojen lisääminen ovat keinoja, joiden vaikutavuus on osoitettu sekä tutkimuksessa että suomalaisissa esimerkeissä (Holmes ja muut., 2015; Yle, 2022; Yle, 2024a). Sosiaalisen kestävyuden osalta saavutettavuuden ja inklusion huomioiminen jo suunnitteluvaiheessa on välttämätöntä, ja tutkimus suosittaa saavutettavuussuunnitelman sisällyttämistä osaksi johtamisjärjestelmää (Brescia-Zapata, 2023).

Kolmas tutkimuskysymys koski kestävän kehityksen nykytilaa suomalaisissa tapahtumissa ja sen mittaamista. Analyysi osoitti, että ympäristövastuullisuus on edennyt erityisesti jätehuollon ja energiaratkaisujen osalta, mutta hiilijalanjäljen laskennan rajaukset vaihtelevat, mikä heikentää vertailtavuutta ja viestinnän uskottavuutta (Yle, 2022). Ruokapolitiikassa on nähty innovatiivisia ratkaisuja, kuten Provinssin kasvipohjaisia vaihtoehtoja suosiva hinnoittelumalli, mutta sen toimeenpano toi esiin tarpeen kumppanuusdialogille ja vaikutusarvioinnille (Yle, 2024a; Provinssi, 2024). Taloudellisesti tapahtumat tukevat paikallistaloutta, mutta altistuvat sää- ja kysyntäriskeille, mikä korostaa resilienssin ja riskienhallinnan merkitystä (LAB Focus, 2024). Sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyyden osalta havaittiin sekä yhteisöllisyyttä vahvistavia vaikutuksia että haasteita, kuten melu- ja liikennekuormitus, jotka edellyttävät ennakoivaa vuorovaikutusta ja jälkiseurantaa (Yle, 2013; LAB Open, 2025). Mittaamisen osalta ISO 20121 tarjoaa minimitason, mutta käytännön uskottavuus edellyttää läpinäkyviä rajauksia, todennettavia indikaattoreita ja raportointia, jotta vältetään viherpesun riski (Kuluttajaliitto, 2022).

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että suomalaisessa tapahtumakentässä on otettu merkittäviä askeleita kohti kestävää kehitystä, mutta kehityksen seuraava vaihe edellyttää yhtenäisiä mittauskäytäntöjä, avoimuutta ja johdonmukaista johtamisjärjestelmää. Keskeisiä kehittämiskohteita ovat yleisöliikkumisen sisällyttäminen hiilijalanjälkilaskentaan, ruokapolitiikan suunnittelu yhteistyössä kumppaneiden kanssa, vastuullisuustoimien käsittely investointeina ja niiden vaikutusten raportointi sekä sosiaalisen lisenssin vahvistaminen saavutettavuuden ja vuorovaikutuksen avulla. Näiden toimenpiteiden avulla tapahtumat voivat samanaikaisesti vähentää ympäristökuormaa, parantaa taloudellista resilienssiä ja lisätä yhteisöllistä hyvinvointia (Holmes ja muut., 2015; ISO, 2024; Brescia-Zapata, 2023).

Keskeiset suositukset suomalaisille tapahtumajärjestäjille ovat:

1. Laske ja raportoi yleisöliikkuminen erillisenä osana hiilijalanjälkeä.

2. Valmistele ruokapolitiikka (kasvispainotus) yhteistyössä kumppaneiden kanssa ja arvioi vaikutukset etukäteen.
3. Laadi saavutettavuussuunnitelma ja integroi se ISO 20121 -johtamisjärjestelmään. EU:n uudet tapahtumaohjeet (2024) tarjoavat tähän käytännön tarkistuslistoja (European Commission, 2024b ; ISO, 2024).

Työn rajoitteet liittyvät erityisesti siihen, että osa lähdeaineistosta on journalistista tai strategiadokumentteja, ei vertaisarvioitua tutkimusta, mikä voi vaikuttaa havaintojen yleistettävyyteen. Lisäksi mittaamisen hajanaisuus ja avoimien tietojen puute rajoittivat analyysin tarkkuutta. Jatkotutkimuksessa olisi perusteltua toteuttaa empiirinen vertailu, jossa ISO 20121 -standardin mukaisia indikaattoreita sovelletaan useissa suomalaisissa tapahtumissa ja raportoidaan erityisesti liikkumisen, ruokatarjonnan ja saavutettavuuden vaikutukset vertailukelpoisesti usean vuoden aikajänteellä. Lisäksi olisi hyödyllistä tutkia, miten kuluttajien vastuullisuusodotukset vaikuttavat tapahtumien taloudelliseen kannattavuuteen ja millaisia digitaalisia ratkaisuja voidaan hyödyntää päästöjen reaaliaikaiseen seurantaan. Jatkotutkimus voitaisiin toteuttaa Pro Gradu- työnä esimerkiksi tarkastelemalla yksittäisen tapahtuman kestävyden raportointia ja kehittämistä käytännön tasolla, mikä tukisi standardien soveltamista ja vertailukelpoisten mittareiden kehittämistä.

Lähteet

- Brescia-Zapata, M. (2023). Towards sustainable and accessible events: An exploratory research perspective. *Universal Access in the Information Society*, 22(3), 44–57. <https://doi.org/10.1007/s10209-023-01069-9>
- BSI. (2024). A guide to the new ISO 20121:2024 – Event sustainability management systems. Noudettu 20.5.2025 osoitteesta https://www.bsigroup.com/siteassets/pdf/en/products-and-services/iso_20121_exec_briefing_v3.pdf
- European Commission. (2024a). EU climate law: New way to reach 2040 targets. Noudettu 21.8.2025 osoitteesta https://commission.europa.eu/news-and-media/news/eu-climate-law-new-way-reach-2040-targets-2025-07-02_fi
- European Commission. (2024b). Guidelines for sustainable meetings and events. Noudettu 20.8.2025 osoitteesta https://green-forum.ec.europa.eu/publications/guidelines-sustainable-meetings-and-events_en
- Holmes, K., Hughes, M., Mair, J. & Carlsen, J. (2015). *Events and sustainability*. Routledge. <https://doi.org/10.9774/gleaf.9781315813011>
- Ilmasto-opas. (2025). Ilmastonmuutokseen sopeutumisen haasteet ja mahdollisuudet. Noudettu 20.8.2025 osoitteesta <https://www.ilmasto-opas.fi/artikkelit/ilmastonmuutokseen-sopeutumisen-haasteet-ja-mahdollisuudet>
- ISO. (2024). ISO 20121:2024 Event sustainability management systems — Requirements with guidance for use. Noudettu 20.5.2025 osoitteesta <https://www.iso.org/standard/86389.html>

- Kuluttajaliitto. (2022). Ympäristövaihteet ja viherpesu – Kuluttajalle vinkkejä. Noudettu 20.5.2025 osoitteesta <https://www.kuluttajaliitto.fi/viherpesuviisari/>
- LAB Focus. (2024). Tapahtumien merkitys Suomessa ja Etelä-Karjalassa. Noudettu 20.5.2025 osoitteesta <https://blogit.lab.fi/labfocus/tapahtumien-merkitys-suomessa-ja-etela-karjalassa/>
- LAB Open. (2025). Paikallistapahtumissa elinvoiman, yhteisöllisyyden ja kestävän kehityksen salainen ase. Noudettu 20.5.2025 osoitteesta <https://www.labopen.fi/labpro/paikallistapahtumissa-elinvoiman-yhteisollisyyden-ja-kestavan-kehityksen-salainenase/>
- MTV Uutiset. (2015). Helsingin kaupunki vastaa melurajoituksista hermostuneelle Weekend Festivalille. Noudettu 20.5.2025 osoitteesta <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/helsingin-kaupunki-vastaa-melurajoituksista-hermostuneelle-weekend-festivalille/5249396>
- Opetushallitus. (n.d.). Kestävän kehityksen keskeiset käsitteet. Noudettu 20.5.2025 osoitteesta <https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/kestavan-kehityksen-keskeiset-kasitteet>
- Pernecky, T. (2015). Sustainable leadership in event management. *Event Management*, 19(1), 109–121. <https://doi.org/10.3727/152599515X14229071393188>
- Pernecky, T. & Lück, M. (2013). *Events, society and sustainability: Critical and contemporary approaches*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203134535>

Provinssi. (2024). Atrian ja Provinssin yhteistyö jatkuu – kävijöille on tarjolla monipuolista ja vastuullista ruokaa. Noudettu 20.5.2025 osoitteesta <https://www.provinssi.fi/atrian-ja-provinssin-yhteistyö-jatkuu-kavijoille-on-tarjolla-monipuolista-ja-vastuullista-ruokaa/>

Sætra, H. S. (2021). A framework for evaluating and disclosing the ESG related impacts of AI with the SDGs. *Sustainability*, 13(15), 8503. <https://doi.org/10.3390/su13158503>

Sallinen, A. (2023). Tapahtuma-alan hiilidioksidipäästöjen vähentäminen: case Satama Areena [Diplomityö, LUT-yliopisto]. Noudettu 20.8.2025 osoitteesta <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe20231128149619>

Salmenranta, O. (2020). Ekologinen asuminen ja kestävä kehitys uudisasuntorakentamisessa [Diplomityö, LUT-yliopisto]. Noudettu 20.8.2025 osoitteesta <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020062645856>

Sitra. (2020). Toimialojen tiekartat auttavat ymmärtämään hiilineutraaliuden edellytykset. Noudettu 20.8.2025 osoitteesta <https://www.sitra.fi/artikkelit/toimialojen-tiekartat-auttavat-ymmartamaan-hiilineutraaliuden-edellytykset/>

Ulkoministeriö. (2015). Agenda 2030 – kestävän kehityksen tavoitteet. Noudettu 20.8.2025 osoitteesta <https://um.fi/agenda-2030-kestavan-kehityksen-tavoitteet>

United Nations. (2015). Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development. Noudettu 20.8.2025 osoitteesta <https://sdgs.un.org/2030agenda>

- Valtioneuvoston kanslia. (2022). Kestävän kehityksen toimikunnan strategia 2022–2030: Luonnon kantokyvyn turvaava, hyvinvoiva ja globaalisti vastuullinen Suomi. Noudettu 20.8.2025 osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-496-5>
- Vartiainen, O. (2022). Kestävä kehitys Suomen pk-yrityksissä: Case innovatiiviset ja kansainvälistyvät pk-yritykset [Pro gradu, Vaasan yliopisto]. Noudettu 20.8.2025 osoitteesta <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022042630769>
- YK:n kehitysohjelma (UNDP). (2023). Challenges in reporting progress on the 2030 Agenda at local levels: An assessment of the 2021 Voluntary Local Reviews (VLRs). Noudettu 20.8.2025 osoitteesta <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/202309/undp-challenges-in-reporting-progress-on-the-2030-agenda-at-local-levels.pdf>
- Yle. (2013). Weekend Festivalista kesän kovin palauteryöppy. Noudettu 20.5.2025 osoitteesta <https://yle.fi/a/3-6783964>
- Yle. (2022). Festivaalit haluavat olla ekologisia, ja moni tukeutuu päästökompensointiin – suurimmat päästöt syntyvät liikkumisesta. Noudettu 20.5.2025 osoitteesta <https://yle.fi/a/3-12536236>
- Yle. (2024a). Provinssi suosii hinnoittelussaan vegaaniruokaa tarjoavia yrityksiä – Atria yllättyi. Noudettu 20.5.2025 osoitteesta <https://yle.fi/a/74-20074653>
- Yle. (2024b). Provinssin kohuttu hinnoittelu houkutteli aiempaa enemmän kasvis- ja vegeruokavaihtoehtoja. Noudettu 20.5.2025 osoitteesta <https://yle.fi/a/74-20079936>
- Ympäristöministeriö. (2023). Mitä on kestävä kehitys? Noudettu 20.5.2025 osoitteesta <https://ym.fi/mita-on-kestava-kehitys>

Ympäristöministeriö. (2025). Euroopan unionin ilmastopolitiikka. Noudettu 20.8.2025
osoitteesta <https://ym.fi/euroopan-unionin-ilmastopolitiikka>